

(a)phònica: com carregar-se personatges i explorar noves músiques

Dissabte van protagonitzar el cartell de l'(a)phònica de Banyoles una flota mallorquina, la dels conjunts de Maria Jaume i Joan Miquel Oliver

Maria Jaume en concert a Banyoles | Festival (a)phònica/ Harold Abellan

El Claustre del Monestir de Sant Esteve de Banyoles, en el marc del festival (a)phònica, va acollir ahir el concert de la cantautora **Maria Jaume** en format de quartet. Hi presentava el segon disc *Voltes i voltes* (2022) i també cançons del primer, *Fins a maig no revisc* (2020), ambdós editats pel segell Bankrobber. Amb la seva veu dolça i tranquil·la van anar desfilant cançons com "Quan me respire", "Ni Picassos ni Dalís", entre altres, sempre agraïda de cantar a Banyoles i acceptant i desfent tòpics dels mallorquins.

Una tarda de bon temps fa bo sentir les cançons "Un bon berenar", "A finals de mes" (que en concert canta al costat de **Lluís Cabot**, amb qui la va fer durant el confinament, tot i que al disc la canta **Núria Graham**) o l'estiuenca 'amb una caipirinhas en sa mà' "Dunes de cous-cous". **Maria Jaume** té un to més aviat monòton però que no avorreix. De sobte pot cantar 'm'has foradat tot es meu pit' i tenir un so **Mishima** a "Més minuts que paraules", on una es pot imaginar un duet solvent entre **Jaume** i **Carabén**, però el duet amb veu masculina que sí que apareix al disc és amb el també referencial **Miquel Serra** a "Tombats en es sol", on els minuts s'allargassen i es contrauen segons 'el que som o el que serem'.

El sostre del claustre s'omple de banderoles dels cartells de l'(a)phònica d'altres anys (on tant aviat es pot llegir **Valtònyc** com **2PrincesesBarbudes** o **Joan Colomo** i **La Troba Kung fu**, tapant el sol que encara pica). **Maria Jaume** com brisa suau va cantar també "Tan a poc a poc (que m'adorm)", que pot ser una autoparòdia, però alhora fa entrar a l'oient en un estat de placenta, de líquid amniòtic com es deia el segell de **Pau Vallvé**, el primer productor de **Jaume**. Però **Maria Jaume** també canta sola amb la guitarra i desplega les que diu que són més tristoies: "Procés natural", "Terra banyada" i "Com te n'has anat?".

Els concerts de l'(a)phònica convoquen els artistes locals en una mobilització ciutadana que és tota una marató artística on tant veus dibuixants com fotògrafs com videoartistes que fan les seves obres mentre actuen els músics, apropant disciplines.

I quan torna la banda és moment d'"Autonomia per principiants" on s'emporta l'ovació de la tarda i tanca amb "Tombats en es sol" (cantada amb el baixista i dedicada als 'campions' que els ha tocat un tros de sol del pati del claustre), "Magnetic Fields" i la veritablement magnètica "2008", molt fàcil de taral·lejar.

Pere Arquillué i Toni Ubach Foto: Festival (a)phònica / Harold Abellan

La següent proposta de la jornada va ser l'escenicomusical de l'actor Pere Arquillué i el músic Toni Ubach fent un espectacle de l'Any Gabriel Ferrater (1922-1972), *Fil de memòria*, que arrenca i acaba amb el mateix poema "Teseu". Del poeta de Reus mort a Sant Cugat es van poder escoltar una vintena de peces, gairebé totes recitades per Arquillué, que feia emmudir l'audiència amb la seva veu que crea escenes amb un simple gest de mà a la pistola (o mà a la cadavera que va agafar una pistola).

Ubach (que va cantar els poemes "Si puc" i "Oci") ho té més difícil per excel·lir, ja que la tradició de guitarrista acompanyant recitador l'han treballat mestres com **Toti Soler** i **Pascal Comelade**,

de qui segur que podria aprendre encara unes quantes coses, tot i que el públic el va aplaudir amb molta cortesia. Els poemes que van abduir van ser "In memoriam", que aplega records de vida entre morts, himne dels segadors, entre feixistes i llum entre la violència i la por; "Mecànica terrestre", que ben bé va 'calcular la vibració dels cors' de la platea, "Fi del món" i un cridat i salivat "Posseït". Segurament l'aposta dels dos artistes era sortir de la seva zona de confort i investigar altres fórmules d'espectacle que no els eren habituals i sens dubte és un bon començament.

Joan Miquel Oliver flanquejat per Jaume Manresa i Xarli Oliver Foto: Festival (a)phònica / Harold Abellan

Potser no posseït però sí en estat de gràcia estan **Joan Miquel Oliver** i el seu trio. Un estat de gràcia però endimoniat si tenim en compte el so infernal amb el qual juguen a pleret. Les cançons més triades van ser les de la trilogia *Pegasus* (Sony, 2015), *Atlantis* (Sony, 2017) i *Elektra* (Discmedi, 2018). Del primer, es van sentir "Marés a radial", "Pegasus", "Ecos d'ambulàncies", "Món vegetal" i "Flors de cactus". Del segon, va destacar ell mateix la divulgativa de la teoria de la relativitat amb la història d'un rellotger "Rumba del temps"; i del tercer, "Hipotèrmia" (amb què va iniciar el recital) i "Elektra", entre d'altres.

Joan Miquel Oliver ha aconseguit amb la seva proposta en solitari, com canta a "Flors de cactus", carregar-se el personatge famós com a primera espasa d'**Antònia Font**. Ell vesteix ara un quimono de motius vegetals, juga a anar per la selva amb els seus amics com en una pel·lícula juvenil dels vuitanta i, per l'edat que té, ja sap que pinten bastos. Per això el directe actual d'**Oliver** treu la ràbia a base de riffs desproporcionats i sorollosos, però encara té el plor de la guitarra instal·lat a cançons com "Marcianet de Mart" o "Dins un avió de paper". Hi ha cançons per cantar amb ell com "Hansel y Gretel" i "Surfistes a càmera lenta", però sobretot hi ha alenades de soroll properes al rock dur: "Món vegetal", "Agricultors ingràvids" i, per tancar el recital, "Lego", una cançó que era cantable però que ara és tot un alliberament dels egos d'aquests tres músics estratosfèrics (han de treure per alguna banda tanta devoció per la música). I el públic surt del tot estabornit, amb una bona sacsejada.

Rodrigo Laviña y su combo Foto: Festival (a)phònica / Harold Abellan

Rodrigo Laviña i el seu combo van ser de més bon portar i, de fet, es va notar un augment de públic la matinada de dissabte a diumenge a l'escenari de la Muralla per anar-los a veure. El guitarrista també va aparèixer amb un batí quimono, però amb un to més oriental. Res a veure amb la música, però. **Rodrigo** va fer apropar públic a davant de l'escenari i amb la seva veu propera va arrencar anunciant que 'la música és refugi i punt de fuga' i a la gent el 'Cordeu-vos el cinturó i gaudiu del viatge'. I així va ser, amb frases de les seves com '*no sóc un malote, no sóc un tros de pa*' i la trompetista **Alba Careta** i la saxofonista **Irene Reig** (de nivellàs) donant-ho tot des de la segona cançó, i encenent la flama amb un '*veig milers de zombies que moriran sense existir*'... La idea, que fora dels personatges rutinaris, la música despertí les orelles més adormides, de tots els estils (rap, blues, psicodèlia seixantera, pop ie-ié o música brasilera). El personatge pot morir (**Rodrigo Laviña** abans era un **Pirat Sound Sistema** i un **At Versari**) però la música no deixarà d'explorar noves fites.